SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI No. 131. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 13, 1994. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 13-го ЛИПНЯ 1994. Ч. 131. РІК CI

ЗАСУДЖУЮТЬ ТЕРОР ПРОТИ РУХУ

Київ (УНІАР). — Тут 9-го липня Пресова служба Народного Руху України оприлюднила заяву за підписом Вячеслава Чорновола, у якій наведено приклади терористичних дій проти представників Руху, напади на приміщення організації, на приватні помешкання членів Руху, погрози, побиття і вбивства членів НРУ.

„Нова хвиля терору піднялася під час кампанії виборів Президента України та органів влади на місцях. Вбито засновника фармарського руху на Сумщині Вербицького, на Житомирщині побито членів Руху Васильєва та Васильчука у Глинівці, Андрушівського району, й також голову місь кого Руху в Дніпропетровському.

У заяві Руху міститься вимога до Верховної Ради, Президента і Уряду вжити негайних заходів для припинення терору проти Руху".

ЗАХІД ВИЯВЛЯЄ ПРИХИЛЬНІСТЬ ДО УКРАЇНИ

Київ (УНІАР). — Днями польська газета „Жеч Посполіта" вмістила статтю відомого журналіста Богдана Осадчука „Гарячий політичний сезон в Україні", у якій автор зазначує: „Сьогодні спостерігається початок глибоких змін у західній політиці, особливо в американській. Помітний відхід від односторонньої підтримки Росії в напрямку визнання не лише прав, але, перш за все, всіх геополітичних вартостей, пов'язаних з існуванням незалежної української держави.

Про це свідчать висловлювання Генрі Кісінджера, Збігнєва Бжезінського і впливового сенатора Р. Луґара. Все це є виразом довір'я до концепції Л. Кравчука, якого західні політики знають і якому довір'яють".

Представники СКУ і ОУП відвідали українських владик у Польщі

Торонто (СКУ). — Під час перебування в Перемишлі на з'їзді перемишлян 25-го червня ц. р. д-р Дмитро Ціпивник, інж. Ярослав Соколик, Іван Драч в товаристві д-ра Юрія Рейта відвідали Владику Української Греко-Католицької Церкви Івана Мартиняка.

Цього ж дня делегація у товаристві д-ра Юрія Стабішевського склала візиту воєводі Перемишля Зиґмунтові Цюпінському.

У неділю 26-го червня, після торжеств на могилах воїнів УНР в Пікуличах, д-р Д. Ціпивник, Оксана і Я. Соколики, д-р Ю. Рейт, І. та Марія Драчі відвідали в Сяноці Владику Православної Церкви Адама.

Зустрічі відбулися у діловій та дружній атмосфері, порушено ряд важливих проблем української громади у Польщі.

Вони шукають джерел правди

Ген.-майор І. Білас (зліва) і д-р Ю. Шаповал в редакції „Свободи".

Джерзі Сиmі, Н. Дж. (О. Кузьмович). — В переїзді з Урбани Ілл., де відбувалася 13-та Наукова конференція, до редакції „Свободи" зайшли в товаристві проф. Тараса Гунчака два із учасників конференції та її доповідачів з Києва, щоб поділитися своїми враженнями та розповісти про свою працю.

Обидва учасники — це частина великої групи з України у числі 30, як інформують вони, що були доповідачами на конференції та збагатили її своїм знанням.

Генерал-майор Іван Білас був вже серед нас в часі відзначування 50-річчя УПА а тепер вдруге на терені ЗСА. Д-р Юрій Шаповал однак вперше і тому може його враження більше свіжі. Але оба вони стверджують, що конференція була на високому рівні та дала можливість усім учасникам висловити свої думки та подискутувати. Сесії побудовані були вдало, складалися по три доповіді кожна, а відтак можна було ще дискутувати. Усі доповіді були тематично пов'язані тому, що конференція проходила під двома гаслами, — цензури в Україні та українських видань і України у переходовому часі 1900—94 років.

Наші гості саме знавці цензури і найгірших років сталінського терору, автори численних праць, тому їхні доповіді мусіли були особливо вартісні.

Генерал-майор І. Білас, поруч військової кар'єри та політичної (він депутат Верховної Ради) науковець, доктор прав, що останніх десять років займався науковою працею, а останні три роки, здобувши доступ до офіційних документів усіх чинників безпеки СССР в Москві, закінчив саме і випустив два томи величез-

(Закінчення на стор. 3)

ПРЕЗИДЕНТОМ УКРАЇНИ СТАВ Л. КУЧМА

Л. Кучма

Київ (УНІАР). — Тут 11-го липня увечорі надійшли остаточні дані результатів другої тури президентських виборів, згідно з якими Президентом України обраний Леонід Кучма. За нього проголосували 14 мільйонів 160,000 виборців, що складає 52 відсотки.

За Леоніда Кравчука віддали свої голоси 12 мільйонів 100,000 виборців, що складає 45 відсотків.

Перша особа в українському Уряді Віталій Масол став і першим українським громадянином, який привітав Л. Кучму з обранням на посаду Президента.

Леонід Кучма народився 1938 року в селі Чайкіне на Чернігівщині, українець. Закінчив Дніпропетровський університет, за фахом інженер-механік, кандидат технічних наук. Від 1960 року працював інженером, старшим інженером, провідним конструктором, помічником головного конструктора Виробничого об'єднання „Південне", Дніпропетровське, тобто у ракетно-космічній галузі. З 1975 по 1982 рік був секретарем партійного комітету.

Від 1982 по 1986 рік — перший заступник начальника і генерального конструктора. Технічний керівник випробувань на космодромі Байконур. З 1986 по 1992 рік — генеральний директор Виробничого об'єднання „Південний машинобудівний завод". З жовтня 1992 року по вересень 1993 — прем'єр-міністер України. Народний депутат України двох останніх скликань. У грудні 1993 року обраний президентом Українського союзу промисловців і підприємців.

На пресовій конференції, присвяченій підсумкам голосування, виступили члени групи підтримки Леоніда Кучми: Дмитро Табачник, Валерій Пустовойтенко, Олександер Волков, Петро Лелек. На запитиння, якими будуть відносини між новим Президентом України і Верховною Радою та Урядом, Д. Табачник відповів, що це визначить сам Президент. Багато питань було з приводу численних порушень та фальсифікації результатів голосування, на що Табачник зауважив, що і в них є чимало свідчень про порушення виборчого закону з боку прихильників конкурента.

Щодо передачі влади одного Президента іншому, відповів голова Спілки Юристів України Володимир Сумін, пояснивши, що законодавчо ця процедура ще не визначена, отже і тут доведеться вирішувати питання новообраному Президентові за допомогою юристів.

Голова Руху Вячеслав Чорновіл сказав, що розцінює результати виборів „швидше не як перемогу Л. Кучми, а як програш Л. Кравчука". Головною причиною програшу, на думку Чорновола, є відсутність економічних реформ. На запитання, чи не приведе обрання Л. Кучми на Президента України до розколу держави, Чорновіл відповів: „Я не думаю, що він буде зацікавлений у розколі держави, яку очолює".

У СВІТІ

ЗБРОЙНІ СИЛИ Північного Ємену прорвали оборону довкола Адену, який південні єменці проголосили своєю столицею, і увійшли в місто. Велика кількість вояків півдня склала зброю і здалася в полон. Керівники Південного Ємену на трьох кораблях втекли з Адену.

ЛІДЕРИ ІЗРАЇЛЬСЬКОГО опозиційного правого бльоку Лікуд закликали уряд закрити представництва Палестинської визвольної організації в Єрусалимі. Лідер Лікуду Беніямін Натаніягу пропонує політичними і законодавчими акціями перетворити східній Єрусалим з палестинського в жидівський. Як відомо, ізраїльська армія захопила східню чистину Єрусалиму під час Шестиденної війни 1967 року. Більшість держав, в тому числі і З'єднані Стейти, не визнали цю окупацію законною, а майже всі 150,000 палестинців, що там мешкають, відмовляються приймати ізраїльське громадянство.

ОПОЗИЦІЙНИЙ ТЕГРАН звинуватив Організацію муджагедінів іранського народу в намаганні розпалити громадянську війну. Стало відомо про арешт трьох іранських жінок, причетних до багатьох кривавих терористичних акцій, в тому числі до вбивства християнських священиків. Іранська амбасада в Лондоні оприлюднила заяву, в якій стверджується, що насильницька смерть християнських священиків викликала „глибоку скорботу миролюбного народу Ірану". Великобританія є однією з небагатьох европейських країн, які надають політичний азиль для представників Організації муджагедінів іранського народу.

ПІД ЧАС ВІЗИТИ президента З'єднаних Стейтів Билла Клінтона у Польщу лідер Союзу демократичних лівих сил Анджей Квасневський сказав, що жаліє, не дочекавшись від американського президента запевнень щодо того, що „Польща вже в наступному році стане членом НАТО". Тим часом Б. Клінтон не заперечив права Польщі увійти у структуру НАТО. „Жодна країна не може застосувати ніяке вето щодо процесу інтерґрації Польщі зі західніми інституціями, оскільки Польща належить до держав, які вже готові до вступу в Північно-атлантичний оборонний союз", — підкреслив президент Б. Клінтон.

ТЕГРАНСЬКЕ РАДІО потрактувало візиту ізраїльського міністра закордонних справ Шімона Переза в Узбекістан як „безбожну і нечестиву". Іранські газети пишуть, що цей „нечестивий діялог спрямований проти середньоазійтських народів, вірних ісламові".

АНТОНІЙО ЛЯКАЙО, зять і найближчий дорадник президента Нікараґуа Віолєти Чаморро, повідомив, що розлучиться з дружиною, щоб мати можливість висунути свою кандидатуру на президента у виборах 1996 року. Річ у тому, що в парляменті Нікараґуа вже існує проєкт закону, який забороняє родичам теперішнього президента претендувати на цей пост. Крістіна Лякайо, дружина Антоніо і дочка президента В. Чаморро, дала згоду на розвід, щоб не ставати на перешкоді політичній кар'єрі свого чоловіка.

ПРЕДСТАВНИК ШІЇТСЬКОЇ церкви в Західній Европі аятолла Меґді Роґані дав до зрозуміння, що засудженого на кару смерти англійського письменника індійського походження Салмана Рушді, автора книжки „Сатанинські вірші", мусулмани можуть реґабілітувати. Спостерігачі пов'яжуть цю зміну наставленням з усе помітнішим бажанням іранських керівників покращити їхні стосунки зі З'єднаними Стейтами, які недвозначно засудили намір мусулман убити С. Рушді.

ВИЩИЙ ДУХОВНИЙ лідер Ірану аятолла Алі Гаменеї видав декрет, яким забороняється носити краватки, а також різні мотильки і стрічки. „Краватки — це пропаганда неісламської агресивної культури", — підкреслив А. Гаменеї. Декрет нічого не говорить, що має робити поліція, якщо хтось з іранців посміє з'явитися на офіційне прийняття в краватці.

В. Бабич надалі мріє стати Президентом України

Київ (УНІАР). — Тут 7-го липня претендент на Президента України Валерій Бабич, який вибув із президентського маратону, виступив на пресовій конференції. Головною метою зустрічі з представниками засобів масової інформації, за словами Бабича, є те, що він, як економіст нової формації, звертався і до Верховної Ради, і до Уряду з пропозиціями щодо реформування української економіки, „але голос мій не був почутий". Тому В. Бабич вирішив звернутися до пред ставників преси.

На думку Бабича, з приходом Віталія Масола на посаду прем'єр- міністра сподіватися на проґресивні зміни в економіці навдяд чи можна. Уряд, можливо, знову захоче вдатися до адміністративно- командних способів керівництва. „Економікою, звичайно, керувати треба, але робити це має тільки виробник продукції, йому і потрібно дати владу. А шлях, коли державою фінансується виробництво — це шлях у безвихідь", — сказав В. Бабич.

Виклавши свої погляди на зміни в економіці, голова Української Фінансової Групи Бабич сказав: „Я не відмовляюся від боротьби за становище Президента України, або, в крайньому випадку, за становище прем'єр-міністра".

В АМЕРИЦІ

МИНУЛОЇ П'ЯТНИЦІ, 8-го липня, Департамент праці опублікував статистику безробіття в країні, яка вказує, що в останньому кварталі за квітень, травень і червень створено велику кількість нових місць праці. Це є мірилом економічного росту і тому велика кількість аналітиків робить припущення, що Федеральна рада валютних резерв буде змушена в короткому часі знову підвищити відсотки на короткотривалі позички. Одначе це рішення керівники Федеральної ради валютних резерв мусітимуть зробити перед 20-им липня, бо тоді її голова Елен Ґрінспен має звітувати про економічний стан держави перед Конґресом.

ЯК ВІДОМО, У ЗСА цього року проходять змагання футболу за здобуття чаші світового першенства. До півфіналу дійшли дружини Болгарії, Італії, Бразилії та Швеції. Їхні розігри відбудуться в середу, 17-го липня, — Болгарія та Італія гратимуть на стадіоні Джаянтс у Іст Ратерфорд, Н. Дж., а Бразилія проти Швеції на стадіоні Роз Бовл у Пасадіна, Каліф.

ДО ЗСА НА ЗАПРОШЕННЯ Крайового управління аеронавтики і дослідження космосу прибула делегація Національної космічної агенції України. Ціллю цих відвідин є провести переговори та підготувати документ про співпрацю між космічними агенціями ЗСА і України.

ФЕДЕРАЛЬНОМУ СУДДІ 45-річній Сузан Веббер Райт припало керувати судом, під час розгляду справи проти президента Билла Клінтона, якого оскаржила у небажаних залицяннях до себе Пола Корбін-Джовнс. Цікавим є те, що це колишня учениця професора навіґаційного права у Стейтовому університеті Аркенсо, Билла Клінтона. Вона за політичними переконаннями є консервативною республіканкою, до Федерального окружного суду була призначена 1990 року тодішнім президентом ЗСА Джорджем Бушем.

У НЕДІЛІ, 10-ГО, липня, Департамент юстиції оприлюднив статистику найновіших дослідів у справі родинних вбивств. Ця статистика виказує, що жертвами на 60 відсотків є жінки, вбивцями яких є їхні чоловіки. За расовим розподілом 56.4 відсотків вбивств є серед чорного населення країни.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА всякі політичні маневрування, фактом залишається, що у ЗСА є 39 міл. осіб, які не мають медичного забезпечення. Багато з них є безробітними, але велика кількість це особи, що працюють у підприємствах, які не мають жодних плянів охорони здоров'я. Всі ці особи є під пресією постійного страху, що станеться коли вони самі, або хтось з їхніх близьких рідних, захворіють.

„Велика сімка" обговорила гострі питання

Неаполь, Італія. — Тут відбулася традиційна щорічна, 20-та зчерги, зустріч керівників семи індустріяльно розвинутих країн світу. На порядку денному стояло нібито небагато питань, однак усі вони були дуже важливі і заторкували як економічну, так і політичну ділянку. Мова, між іншим, ішла про ситуацію в Боснії, Руанді і на Гаїті, про необхідність дальших санкцій щодо Іраку і Лібії та про остаточне виведення російських військ з Прибалтики. Представники „великої сімки" погодилися, що „гарячі" точки плянети потребують не так зброї і військового втручання, як взаємного вирозуміння і терпеливости в пошуку мирних способів розв'язання когфліктів.

Спостерігачі підкреслюють, що ця неапольська зустріч засвідчила значно активнішу ролю Японії в міжнародному житті. Наприклад, японська делеґація повідомила, що її країна готова виділити додаткові фонди на мироносні операції в Руанді. Японія надасть також 1.3 біл. дол. для Південно- Африканської Республіки і 25 міл. дол. для палестинців у Єрихоні. Так трапилося, що саме не час цієї зустрічі американський доляр впав до рекордово низького рівня супроти японського єна. Лідери більшости країн висловилися в тому сенсі, що вони не дозволять собі ніякої інтервенції на валютні ринки і таким чином підтримають доляр, що дуже похитнувся. Президент Билл Клінтон і секретар Скарбу ЗСА Ллойд Бентсен є певні, що курс доляра невдовзі почне йти вгору.

Особливою темою неапольської зустрічі було обговорення форм фінансової допомоги Україні. Газети пишуть, що Захід надасть їй суму 4 біл. дол. Щоправада, тут є велике „але". Україна повинна прийняти ряд умов Міжнародного валютного фонду, а зробити це для неї буде дуже непросто, оскільки сьогоднішня законодавча і виконавча влади не виявляють бажання рухатися до ринкового господарства і хтозна чи спроможуться в найближчому майбутньому на тверду фіскальну і монетарну політику. В цілому економічна ситуація в Україні дає підстави для стурбування — темпи інфляції доходять до 80 відсотків у місяць.

Очевидно, що обсяг західньої допомоги Україні у великій мірі буде залежати й від вислідів президентських виборів. Однак поза цим існує ще об'єктивна чорнобильська проблема. Уряди Західньої Европи, З'єднаних Стейтів та Японія вже раніше погодилися виділити 1.8 біл. на припинення діяльности Чорнобильської атомової станції, а тепер, у Неаполі, „велика сімка" обговорила це питання більш конкретно.

Як відомо, гостем на зустрічі в Неаполі вперше був президент Росії Боріс Єльцин, від якого чекали обіцянки щодо виведення російських військ з Прибалтики. Виступаючи на пресовій конференції разом з президентом Биллом Клінтоном, Б. Єльцин сказав, що війська залишать латвійську територію до 31-го серпня цього року, але щодо Естонії, то виведення „пов'язане з певними труднощами". Б. Єльцин мав на увазі ті самі арґументи, що їх поширює російська пропаґанда — нібито в Естонії порушується права російськомовного населення, і тому російське військо мусить там залишитися.

О. Лукашенко став президентом Білорусі

Мінськ, Білорусь. — Президентські вибори у Білорусі закінчилися перемогою Олександра Лукашенка. За нього віддали голоси 80.1 відсотка виборців, а прем'єр-міністер республіки Вячеслав Кебич дістав лише 14.1 відсотка голосів.

На ці вислідн відразу відгукнулася Москва. Заступник голови Державної думи Росії Алєксандр Венґеровський потрактував обрання О. Лукашенка „найкращим варіянтом для Росії". Це виразно свідчить, що Росія весь час плянує втримати Білорусь у сфері свого впливу.

Як відомо, О. Лукашенко у своїх передвиборчих виступах запевняв, що у випадку своєї перемоги відразу скасує Біловезькі угоди про створення Співдружности Незалежних Держав. Іншими словами, він виступав за відновлення совєтської імперії. Чи цей намір залишиться головною метою його політики, покаже найближчий час.

ФЕСТИВАЛЬ НА „ВЕРХОВИНІ"

Ґлен Спей, Н. Й. — Тут від п'ятниці до неділі, 15—17-го липня, на оселі „Верховина" проходитиме щорічний Український молодечий фестиваль, спонзорований Українським Братським Союзом. Початок програм на сцені у п'ятницю — о год. 7-ій вечора, в суботу — о год. 1:30 дня та 7-ій вечора, у неділю — в год. 2-ій дня. Забави відбудуться у п'ятницю та суботу вечером. Даток вступу — 3 дол.

Можна телефонувати з України на кошт партнера в ЗСА

Джерзі Сиmі, Н. Дж.— Як інформує телекомунікаційна компанія Ей-Ті-енд-Ті (AT&T), тепер вже можна телефонувати з України, обтяжуючи рахунком за розмову того, до якого телефонується в ЗСА.

В тій цілі треба в Україні набрати код 8-10012. Оператор, який зголоситься, записує число та ім'я абонента в ЗСА і з'єднає телефонуючого з України, а рахунок в післяплаті отримує абонент Ей-Ті-енд-Ті в ЗСА. Це нове удоґіднення зокрема корисне для тих, які не мають приватного телефону або не мають грошей, щоб заплатити за розмову із рідними чи знайомими в ЗСА.

Як відомо, телефонічна компанія Ей-Ті-енд-Ті співпрацює в Україні тісно із СП „Утел" та досі вклала в удосконалення телефонічного зв'язку з Україною 100 міл. дол. [illegible] часу усі абоненти Ей-Ті-енд-Ті можуть [illegible] з Україною а в суботу-неділю [illegible].

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні:
(202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $55.00, на півроку $32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Сумнівний успіх поїздки Б. Клінтона у Латвію

Згідно із заздалегідь проголошеним пляном подорожі по Европі, президент Билл Клінтон перелетів безпосередньо з Вашінґтону до столиці Латвії Риги на Балтійському морі. Зустрівшися там із президентами трьох балтійських держав — Литви, Латвії та Естонії, — Б. Клінтон виголосив на центральній площі в Ризі промову, яку спершу кількадесят тисяч балтійців палко оплескували. Це стосувалося заяви Клінтона, що він святкуватиме з усіма балтійцями день, в якому на їх території не буде ні одного чужинецького вояка. Але настала глуха мовчанка, коли Клінтон покликався на приклад Америки, в якій, мовляв, різні народи мирно живуть одні з одними і співпрацюють та коли навів арґумент Абрагама Лінкольна, який не вагався вести громадянську війну під гаслом рівности всіх рас і народів.

Всі три балтійські держави нараховують не більше, як вісім мільйонів мешканців. Латвія має тільки два мільйони мешканців, у тому числі 800 тисяч росіян. У Литві і в Естонії відсоток росіян є менший, але там також центральною проблемою є можливість співжиття і співпраці балтійців і росіян. Покищо психологічна настанова балтійців є така, щоб росіяни, які масово наплинули до трьох балтійських країн після їх окупації Росією 1940 року, виїхали назад до Росії. Але це вимога нереальна, бо і тамтешні росіяни не хочуть того і російський уряд погрожує, що він боронитиме своїх земляків у Прибалтиці. Центром проблеми є законодавство балтійських держав, яке дозволяє призначати громадянство росіянам даної балтійської держави тільки у малому відсотку. У Латвії тільки дві тисячі росіян можуть річно одержати громадянство. Передумовою отримання громадянства є вивчення місцевої мови. Проти цього росіяни протестують.

Та проблематика у балтійських державах, а особливо в Латвії, страшенно важка і полагодити її конструктивно неможливо так довго, поки не зміниться ворожа психологічна настанова обох сторін — латишів і росіян. Ясно, що американський Президент ліберального крила Демократичної партії не може зрозуміти того психологічного клімату у Прибалтиці. Він сприяє бажанню балтійців, щоби Росія якнайшвидше відкликала з Прибалтики своє військо. Але російський президент Боріс Єльцин, який має справу з ворожим собі реакційним парляментом, не дуже квапиться з реалізацією свого приречення щодо 31-го серпня ц.р. вивести останнього російського вояка з Прибалтики, пов'язуючи це з полегшенням росіянам у балтійських державах швидше і легше отримати тамтешнє громадянство.

Нема паралелі з відносинами в Україні. Не було б чуда висліду референдуму 1-го грудня 1991 року, якби „за" українську державність не голосували також росіяни, поляки, жиди й татари. Це було дивне явище територіяльного патріотизму національних меншин в Україні. Вони не хотіли довше своїми грішми фінансувати нікому непотрібну велетенську російську збройну силу та міжнародний комунізм, з Кубою на першому місці.

На цьому місці вже не раз згадувано, що побудова молодої української держави може завершитися найкращим успіхом тільки тоді, коли будівничими будуть не тільки українці, але й їх співгромадяни інших національностей. Ніщо інше не спонукало понад 120 держав світу визнати державність України, як тамтешня повна рівність всіх рас, народів і віровизнань. Тільки дуже добрий знавець відносин у Прибалтиці міг би сказати, чи і коли така станеться у тамтешніх трьох приязних нам країнах.

Осип Труш

ІМПЕРІЯЛЬНА ДОКТРИНА РОСІЇ

Кореспондентка газети „Волл Стріт Джорнал" у Москві Тереса Рафаел надрукувала репортаж про інтерв'ю з міністром закордонних справ Росії Андреєм Козирєвим відносно нової доктрини, яку називають „Доктриною Єльцина і Козирєва". Вже на самому початку вона зазначує, що коли говориться про нову доктрину, то вона дещо змінена у своїх напрямках, але в основному віддзеркалює традиційну імперську настанову Росії. В цьому інтерв'ю А. Козирєв старався інтерпретувати доктрину, як нову і змінену політику у світовому маштабі і супроти незалежних держав, які ще недавно входили до складу Совєтського Союзу.

На підставі цього інтерв'ю авторка робить висновок, що чим більше Козирєв говорив про зміни, тим більше можна було бачити, що нічого не змінилося. Тут, очевидно, йдеться про два світи, які себе в міжнародній політиці цілком інакше розуміють. Для прикладу вона подає становище Козирєва відносно критики Росії, що вона вмішується у внутрішні справи держав СНД і утримує там своє військо. Відповідь Козирєва зосередилася на тому, що Організація Об'єднаних Націй робить порядки в різних частинах світу, і що вони також, так як це було в Сомалії, стаціонують своє військо в Грузії, Таджикістані, Вірменії й інших країнах колишнього СССР, щоб завести й унормувати спокій і устабілізувати владу.

Цю розбіжність у підході до розв'язки міжнародних конфліктів кореспондентка газети пояснює тим, що Росія переконана у правильності своєї „миролюбної місії", коли Захід хоче творити атмосферу миру. І саме тут лежить ця розбіжність у підході до творення основи для миру. Росія розуміє свою місію як конечну потребу протягом своєї експансивної політики, яка вимагала воєнної акції, щоб втримати порядок щодо інших народів, а це було стимулом до експансії і поневолення. На думку авторки, це є та Ахіллесова п'ята, яка стояла, стоїть і буде стояти на перешкоді до дійсної співпраці з Росією, так як це розуміють на Заході. Отже нічого не змінилося в імперіяльному характері Росії, хоч Козирєв старається переконувати про неіснуючі зміни в політиці Росії.

Досить комічно звучало пояснення відносно критики, що, мовляв, немає великих змін між колишнім Совєтським Союзом і теперішньою Росією. Він твердив, що розпад СССР був дуже швидкий, який не дав нагоди нормально закінчити з одним періодом історії і почати другий. І всупереч своєму неґативному становищу до колишнього СССР, він таки не був відсотково неґативним, бо, очевидно, був порядок, а найважливіше, що СССР фінансував і давав субсидії совєтським республікам.

Безумовно, велике завдання має перед собою Козирєв, твердить авторка, щоб переконати тих на Заході, що починають бачити дійсну імперіяльну Росію і чи взагалі є можливість продовжувати взаємовідносини у нормальних політичних умовах з Росією. Його завдання у переконуванні Заходу є скомпліковане, тому що нібито в новій доктрині відбулися деякі зміни у розв'язці важливого питання російських меншин, які живуть поза межами теперішньої Росії в самостійних державах. Козирєв твердив, що ще недавно він був прихильником того, щоб „нерозполітикувати" російські меншини. Тепер у нього зворот у протилежну сторону, що їх треба захищати й боронити, якщо б зайшла потреба. Крім того поворот до традиції великої Росії з її статусом великої держави і привернення кордонів, які вона мала до розпаду СССР. Очевидно, що такий підхід не полегшить завдання Козирєва, щоб цілковито переконати Захід, що, мовляв, у доктрині Єльцина і Козирєва немає поважних змін, які будь-кому загрожували б.

Це саме стосується становища щодо більш драматичних подій, які абсорбують увагу світової опінії і політики. Беремо до уваги, наприклад, справу Північної Кореї. Тут Козирєв сказав, що він є проти будь-якої воєнної акції або економічних санкцій, бо це більше її змобілізує. Він заявив також, що неправдою є, що Росія продає військові кораблі і запасні частини, але Росія готова продавати їх у нормалізованій ситуації.

Яскравіше він уточнив, яке відношення має нова

(Закінчення на стор. 3)

Микола Вірний

„Прийдіте, поклонімося!"

Чи ви вже бачили документальний фільм під цією назвою? Ні? Не довелось побувати на прем'єрі? Не біда! Бажаючі, завдяки компанії „ZUBA" Productions, можуть придбати відеокасету.

Прем'єра фільму, з благословення Митрополита Константина, відбулася у Домі Української Культури при церковному осередку Св. Андрія Первозванного в Савт Бавнд Бруку, Ню Джерзі.

Автор і режисер фільму Олександер Ігнатуша подбав, щоб глядач міг насолоджуватись не тільки літописно- документальними кадрами, а й чудовим церковним піснеспівом, творами Святої Літургії Іоана Златоустого композитора отця Кирила Стеценка у виконанні київського хору „Фрески Києва" під керівництвом Олександра Бондаренка.

І якщо твори Літургії отця Стеценка викликали релігійне піднесення, то патріотично-естетичне загострення викликаному піднесенню додавала пісня композитора Тараса Бондаренка — „Господи, помилуй!"

Гарно звучав голос режисера. Голос у нього, як кажуть — з великим потенціялом! Та, як знаємо, і найгеніяльніші досягають слави своєї не тому, що мають талант від народження, а тому, що від дитинства виробляють звичку працювати над собою. Саме постійна праця, вперта, послідовна і повсякденна, не дасть розріджуватися темброві і інтеліґентно-культурній подачі текстів. Нехай не тільки нам, а й підростаючим, подобається і служить голос режисера Олександра Ігнатуші.

Кадри, над якими попрацював і оператор Віталій Сулима, проілюстрували моменти нелегкого інколи життя з Української Православної і Української Автокефальної Православної Церкви в ЗСА, як також і відродження УАПЦ в Україні.

Об'єктиви його апаратури схопили неповторну красу храмів Божих: церкви Архистратига Михаїла в селі Пирогове під Києвом, Андріївську церкву в Києві і святиню святинь нашої святої землі Святу Софію Київську.

Уміти схопити красу предмета, речі, об'єкту, людини тощо, при найефективнішому насвітленні, у відповідну пору року та ще й під відповідним кутом, це — велике мистецтво. Усі професійні знання для цього є в наших молодих, мистецькими талантами обдарованими, продюсерів.

Американським, та й не тільки американським, а й багатьом українцям діяспори і на рідних землях, приємно буде подивитися на придбані їхніми земляками, батьками, родичами — святі храми: Церкву-Пам'ятник Св. Андрія Первозванного в Савт Бавнд Брук, Ню Джерзі; Св. Андрія Первозванного в Сілвер Спрінґ, Мериленд, біля Вашінґтону; Св. Луки у Ворнерсі, Ню Йорк; Св. Покрови у Рочестері, Ню Йорк; Св. Тройці у Клівленді; Св. Володимира в Пармі, Огайо; Св. Володимира і Св. Покрови у Філядельфії, Пенсильванія; Св. Софії і Св. Володимира в Чикаго, Іллиной; Св. Андрія, Блумінґдейл, Іллиной.

Кожний з цих храмів у своєму стилі збудований. Жертводавці можуть бути горді. Їхнє життя не було даремним. Ми переконані, що дивлячись на кадри цього, як ми вже сказали, літописно-документального фільму Ігнатуші і Сулими, жертводавці-будівничі відчують не тільки задоволення, а щось значно більшого. Відчують, що славили Бога вони не даремно і жити їм з Ним у віках!

Відсутніми (а якщо помиляюсь, уклінно прошу вибачити), відсутніми є консультація з простими віруючими, з віком найстаршими священиками, з фахівцями церковного співу, диригентами, і фахівцями фільмової й телевізійної продукції в З'єднаних Стейтах Америки. Такі консультації не тільки не принизять, а навпаки збільшать авторитет і залуги молодих продюсерів.

Відеокасети можна замовляти не тільки в крамниці Культурного Центру в С. Бавнд Бруці, а й в розподільній: „ZUBA" Productions, 1196 Garrison Road, Vineland, N.J. 08360.

Любов Дмитришин-Часто,
головний редактор „Веселки"

НАПЕРЕДОДНІ 40-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ „ВЕСЕЛКИ"

Минулого року, в осінню пору, газета „Свобода", перший український друкований орган на еміґрації, відзначила своє 100-річчя. Цього року Український Народний Союз в Америці святкував своє 100-ліття, довівши світові, що українці на еміґрації в Америці не тільки вижили, а й об'єдналися в суспільно-громадські організації для добра всіх.

Нинішньої осени, 15-го вересня, наспіває ще один ювілей — своє 40-річчя відзначатиме дитячий український журнал „Веселка", який видається за кошти УНСоюзу. Це — зворушлива подія в житті української громади діяспори, бо більшість тепер уже поважного віку українців виховувались на творах цього журналу. Так само нинішнє юне покоління знає і любить „Веселку". І „Веселка" любить і пригортає всіх, хто цікавиться рідним словом, хто не забуває рідної України, хто підтримує журнал матеріяльно і своєю творчістю.

Великий чи малий, ювілей — це завжди свято. Хочеться, щоб і юні читачі „Веселки", з допомогою старших, на своїх теренах — у школі, при церкві, чи в дитячій організації — підготували своє Свято „Веселки". Для цього досить взяти кілька чисел „Веселки", уважно прочитати і вибрати вірші для декламації, сценки для постановки, казки для розповіді чи інсценізації, пісеньки. Ви можете також зробити костюмовий баль „Веселки", у творах журналу є досить цікавих героїв, за яких ви можете перевдягнутися. Якщо ви почнете таку підготову, напишіть до „Веселки", і ми зможемо разом відсвяткувати наше свято.

Водночас звертаюся до всіх передплатників „Веселки", як правило це старші, хто розпоряджається матеріяльними ресурсами родинного бюджету: не забувайте передплатити „Веселку", підтримати її матеріяльно! Пам'ятайте — ви передплачуєте журнал не тільки для себе, а й для всіх українських дітей. У який спосіб? А ось у який. Чим більше передплатників матиме „Веселка", тим міцніший її матеріяльний стан, тим довше вона виходитиме. Тобто ви забезпечуєте „Веселці" майбутність, а багатьом прийдешнім юним поколінням американських українців — радість. Таку ж радість ви даруєте і дітям в Україні, бо чимало примірників „Веселки" УНСоюз надсилає в дитячі організації та школи, бібліотеки України. Наша „Веселка" вже сягнула берегів Зеленого Клину, що на Далекому Сході, за Сибіром, бо і там живуть українці, вивезені колись з рідної землі. Українські діти всюди залишаються і почуваються українцями, намагаються не забути рідну мову, рідну культуру, тож допомагаймо їм у цьому спільними силами. Щоб не тільки УНСоюз, а ми всі разом дбали про українське підростаюче покоління в усьому світі.

Звертаюся також до тих, хто з якихось причин відмовляється від „Веселки", припиняючи передплату. Не робіть цього, люди! Не кажіть, що вам важко розуміти українську мову (як сказано в одному листі!), бо сором і ганьба українцеві, який признається, що він забуває материнську мову, і нічого не робить для того, щоб її затримати! Ми повинні боротися тут, у діяспорі, за збереження рідної мови поміж нас так, як боролися і продовжують боротися українці в Україні проти зросійщення, проти русифікації. Адже асиміляція не принесла користи жодному народові. То чому ми маємо так легко здаватися, чому ми маємо віддавати свою мову на поталу тільки тому, що живемо в іншій, хоч і дуже гарній і людяній державі. Вона нас до цього не змушує, вона боронить кожен народ і дозволяє йому плекати свою мову і традиції. То чому ми добровільно здаємо свої позиції, дозволяємо своїм дітям заганятися в одномовний кут? Поки живе в нас українська мова, українська пісня, — ми повинні змагатися за те, щоб усе це жило і в наших дітях. Тому не кажіть, що вам тяжко розуміти українську мову, а вашим дітям — читати по-українськи, бо вже цим одним ви обрубуєте своє прадавнє коріння, без якого людина навіки загубиться в світовому морі.

Не ощаджуйте на „Веселці"! „Веселка" — це тільки 10 долярів на рік. Котрий ще журнал такий дешевий, як український журнал — для українських дітей? Заради власного національного престижу кожна українська родина повинна передплачувати „Веселку". Також вирівняйте свої заборгованості за останні роки, адже є немало таких передплатників, які одержують „Веселку" роками, забуваючи за неї заплатити. Своє завжди — найближче, тож не робіть його найдальшим!

Повертаючись до святкування, запрошую всіх взяти посильну участь у підготові до Свята „Веселки". 40-річчя „Веселки" — це нагода ще одного гарного національного культурного Свята для ваших дітей. Тож зробіть його для них і ви побачите, як іскритимуться радістю очі ваших дітей, як багато ви покладете в їхні душі з цим святом.

Володимир Жила

РЕЗУЛЬТАТ СТОЛІТНЬОГО ЗУСИЛЛЯ

II

100-ліття — Літопис українців у Квебеку, опрацювала Галина Змієнко-Сенишин. Етобікок, Онтаріо, Українська Друкарня ОО. Василіян, 1991 (?), 240 сторінок.

Українська православна громада почала організуватись в Монтреалі навколо Православного Братства, що заіснувало тут з ініціятиви д-ра Юрія Драгана 9-го березня 1925 року. А 22-го серпня 1926 року о. Володимир Слюзар перший настоятель православної Свято-Софіївської парафії відправив уже Богослуження.

Обидві церкви звернули пильну увагу на виховання молоді, молодечого доросту, на організацію хорових колективів молоді, чоловіків і жінок та на їхні організації у формі братств, сестрицтв тощо. Навколо церков стали організуватися школи, формувалися хори та організації, що ревно служили своїй церкві й громаді.

А тут прийшла Перша світова війна, яка спричинила велике безробіття серед наших людей та привела до пониження рівня їхнього життя. На ворожі доноси наших людей стали інтернувати, як австро-угорських громадян. Наприклад, з самого Монтреалю вивезено до спеціяльних таборів у Спирит Лейк в Квебеку близько 60 українських родин, а близько 1,500 чоловіків ув'язнено як військовополонених у таборах у тому ж Спирит Лейк, в Капускейсінг та в Поттавана в Онтаріо. Переживання цих людей були дуже важкі, але це не зламало їхнього духу ані не підірвало віри, що в Канаді, коли не вони, то їхні діти таки збудують собі майбутнє. І так уже в 1917 році відбулося урочисте відкриття і посвячення власної церкви св. Архистратига Михаїла. Велику допомогу принесла тоді греко-католицькій парафії „Просвіта", яку зорганізовано в Монтреалі вже наприкінці 1913 року. Вона допомогла нашому народові вирватися з темряви та піднестися до рівня інших народів.

На початку 1920-их років почали прибувати до Канади колишні вояки української армії. У більшості вони їхали на захід, але деяка частина залишалася в Монтреалі. Тут вони продовжували роботу серед свого народу, але в змінених обставинах, не розриваючи, однак, ланки українського визвольного руху. Вони зорганізували цілий ряд нових організацій, як Українська Стрілецька Громада, Українське Національне Об'єднання, Молодь Українського Об'єднання тощо. В Квебеку ці організації мали лише свої відділи, їхні централі знаходилися в інших містах Канади.

У 1931 році при громаді св. Софії засновано Товариство Українців Самостійників, ідеї якого жевріли в громаді вже багато років раніше. Завдання цього Товариства були ідейно-морального та координаційного характеру. Їхні координаційні зацікавлення показалися дуже корисними, коли прийшов час організувати КУК.

Третя хвиля української еміґрації до Канади, що з'явилася в країні наприкінці 1940-их років організувала Лігу Визволення України, що взяла собі за мету об'єднати українців Канади до спільної боротьби за визволення України та до відновлення її суверенної держави. У Монтреалі відділ Ліґи створено уже у лютому 1950 року. Тут зорганізовано також відділ Спілки Української Молоді, метою якої було розгорнення виховної праці, що основувалася на твердих християнських і патріотичних засадах „Бог і Україна — честь України готов боронити".

У 1950 році організовано в Монтреалі Союз Українських Жертв Російсько-Комуністичного Терору при парафії св. Покрови. Членство Союзу — це еміґранти зі східних областей України, політично й релігійно переслідувані московсько-комуністичним режимом. Завданням їх було поборювати комунізм і московський імперіялізм і в цей спосіб допомагати українському народові в його визволенні. З рамени Головної Управи СУЖЕРО в Торонто при співпраці відділів видано англійською мовою два томи преціннної книги „Біла книга про чорні діла Кремля".

1937 року засновано в Монтреалі Станицю Союзу Колишніх Українських Вояків Армії УНРеспубліки. Члени Станиці крім своїх організаційних завдань багато працювали також для церковних і громадських потреб.

Український відділ Королівського Канадського Леґіону засновано в Монтреалі 30-го березня 1946 року. Відділ приділяв пильну увагу здібній українській молоді з високими оцінками в науці, відзначаючи їх трофеями Івана Мазепи та Григора Орлика разом з грошовими стипендіями. Королівський Канадський Леґіон нагороджував також і своїх членів за віддану працю на громадському полі.

У 1952 році зорганізовано в Монтреалі Станицю Братства Колишніх Вояків І-ої Української Дивізії. Члени її жертвенно включилися в громадську працю і брали участь у різних організаціях, хорах і установах. Багато членів перебрало провід у громадських організаціях. Цього ж року засновано в Монтреалі також станицю Братства Українських Січових Стрільців з дев'ятьма членами. У 1991 році залишився при житті всього один член цієї станиці. На жаль, у книзі не названо його прізвища.

1953 року організовано монтреальський Відділ Братства Колишніх Вояків УПА. Важливою сторінкою праці цього Відділу була постійна допомогова акція інвалідам УПА, їхнім родинам на рідних землях та в інших країнах світу.

Старше покоління українських поселенців Монтреалю, проявляючи високі патріотично-державницькі почуття ще в 1958 році зорганізувало спочатку Товариство Сприяння УНРаді, яке згодом перейменовано на Об'єднання Прихильників Державного Центру УНРеспубліки в екзилі. Метою Об'єднання було ширити і скріплювати ідею української державности, поширювати релігійну толерантність та нести моральну й матеріяльну допомогу ДЦ УНРеспубліки в екзилі, як також дбати про добре ім'я українців у світі.

Як в кожному більшому місті Канади з численним українським населенням, так і в Монтреалі зорганізовано в 1950 році Об'єднання Канадсько-Українських Професіоналістів. 1976 року Об'єднання переформовано з метою повести програму праці на високому рівні. Об'єднання розробляло цікаві проєкти. Бувало, що запрошували відомих доповідачів, навіть контроверсійних, щоб викликати більше зацікавлення українською справою.

Закінчення буде.

Свято Весни Пластової Станиці в Лос Анджелесі

18-го та 19-го червня ц.р., лосанджелівська Пластова Станиця влаштувала і відзначила Свято Весни (свято Юрія) в мальовничій гірській околиці Фрейзієр Парку на кількадесят миль від Лос Анджелесу.

Вже в п'ятницю під вечір прибула частина молоді з опікунами та начальством на місце таборування. Споруджено табір, розташовано шатра, поставлено щоглу та зготовлено „кухню" та інші потрібні таборові споруди.

Відкриття свята відбулося в суботу вранці. До ранього звіту стануло дев'ятеро новачок і новаків, троє з юнацтва, семеро зі старшого пластунства, п'ятеро пластунів сеніорів, разом 24 особи. Прибули теж на Свято Весни деякі батьки та кількоро гостей. Свято теж звеличали своєю присутністю станичний пл. сен. Іриней Прокопович з дружиною Анною, пл. сен. Сергій Запаленко, пл.сен. Зенон Захаріясевич та голова Головної Пластової Ради пл. сен. Любомир Романків, який прибув на Свято Весни в товаристві станичного І. Прокоповича в неділю вранці.

Господарською ділянкою табору і прохарчуванням займався голова Пласт прияту д-р Андрій Олесюк та його дружина Христя. Допомагали Любко Солук, Калина Снилик, Ігор Мацюх, Богдан Саврас та інші пл. сеніори і ст. пластуни.

Добірну програму для новацтва перевели сестричка ст. пл. Марта Матла та братчик ст. пл. Марко Матла. Переведено вмілості, впоряду, гутірок, прогулянок і т. д. Другу пробу здала Лариса Гусяк, а третю Таня Солук і Ксеня Снилик. Усі члени новацтва були відповідно нагороджені. Юнацтво під керівництвом ст. пл. Софійки Пеняк та ст. пл. Петра Пясецького здавали вмілості з куховарства і лучництва. Вмілості здали Петро Саврас Михайло Гриненко та Тарас Матла. Допомагали з юнацтвом виховниці Лариса Матла, Юля Парабанюк та Таня Климкович.

Командний склад табору на Святі Весни творили: ст. пл. Лев Раковський — командант, ст. пл. Мирон Пеняк — бунчужний (керівник плянування та розробки і виконання програми). Тут годиться підкреслити, що ст. пл. Мирон Пеняк є одним із найактивніших членів Пластової Станиці в Лос Анджелесі, Ка. Він має не абиякий пластовий досвід — відбув міжнародний вишкільний табір в Україні в 1993 році, та Ліда Білинська — писар.

У суботу в полудневих годинах усі учасники Свята Весни вислухали полеву Службу Божу, яку відправив парох Української Католицької Церкви в Голливуді о. шамбелян П. Леськів.

Під вечір, після смачної вечері, відбулася пластова ватра. Звичайно, для пластової молоді ватра має особливе значення, є наче символом життя і змагу, що так вірно поєднується з пластовим кличем СКОБ! „Сильно, красно, обережно, бистро!" Лунали пісні, скечі, гри і забави, і неслися гомоном гірськими яругами та лісами у рідні Карпати, аж до пізньої ночі, поки не пролунала ніжна мелодія „Ніч вже йде..."

У неділю, після збірки, молитви та прочитання денного наказу, продовжувалися зайняття аж до полудневих годин. Перед закриттям Свята Весни відбулася особливо урочиста подія. До зібраної на святі пластової молоді, сеніорату, станичної старшини, членів Пластприяту, батьків та гостей, з теплим словом привіту звернувся пл. сен. Любомир Романків — голова Головної Пластової Ради. Передаючи привітання і побажання для Станиці голова Г. П. Р. окремим церемоніялом іменував ст. пл. Марка Матлу Гетьманським Скобом. Ця подія в Станиці Лос Анджелесу набула історичного значення та залишається незабутнім спогадом серед нашої пластової молоді, яка продовжуватиме ідеї пластового життя на славу Бога і України.

Ол. Сн.

АЛЬМАНАХ '95

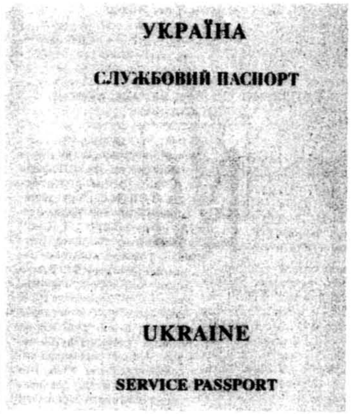
У 1995 році припадає 50-ліття закінчення Другої світової війни. Цій темі й буде в основному присвячений Альманах УНС '95. Просимо авторів надсилати матеріяли до 20-го серпня цього року. — Ред.

Вони шукають...

(Закінчення зі стор. 1)

ної джерельної вартости п. з. „Репресивно-каральна система в Україні 1917—1953 років".

Він привіз зі собою перші примірники своєї праці, яка появилася тепер за фінансово допомогою Українського Народного Союзу і Товариства „Самопоміч" в зацікавлень вони й були запрошені на конференцію в Урбані. Там д-р Ю. Шаповал виголосив доповідь про „Цензуру в Україні в добу сталінізму", а І. Білас „Органи цензури в механізмі репресивно-каральної системи від 1917 року до сьогодні". Можна уявити собі, що такі доповіді збудили особливо цікавість учасників конференції, а

Перша і друга сторінки службового пашпорту України. На першій сторінці на темно-синьому тлі поміщено золотий тризуб.

Кліфтоні, Н. Дж. Другий том — це самі документи.

Оба науковці читали безліч саме документів у архівах Москви і розповідають про труднощі та великі фінансові кошти, з якими їхня праця там пов'язана, коли за кожну копію документу треба платити високі гроші.

Д-р Ю. Шаповал, вчений секретар Інституту національних відносин політології Національної Академії Наук України займається зокрема добою сталінізму в Україні і на цю тему написав вже декілька праць зокрема „У ті трагічні роки. Сталінізм в Україні", „Людина і система." „Штрихи до портрету тоталітарної доби в Україні", „Україна 20—50-их років" та багато інших. Він постійно співпрацює із ген. І. Біласом та із-за подібностей тем своїх їхні друковані праці будуть мати неоцінену вартість, як джерело правди.

Гості уважають, що всі доповіді конференції повинні бути обов'язково видані друком так для українців та дослідників в діяспорі, як і для тих усіх в Україні, що ще мало знають про справжні факти із недавно минулого.

Вони також уважають, що наступна конференція в 1995 році повинна бути на думку І. Біласа як військовика і заступника головного редактора газети „Військо України" як теж заступника голови Спілки Офіцерів України, на тему розбудови збройних сил України, а д-р Ю. Шаповал додає ще тему про національний розвиток України — тенденції та перспективи. Маємо надію, що організатори візьмуть ці теми до уваги, а наші гості будуть над ними працювати.

Їхнє двотижневе перебування в ЗСА добігає кінця і коли пишемо ці рядки вони вже певно в Києві, після публічного виступу ген.-майора І. Біласа в Кліфтоні, Н. Дж.

І. Білас вручив свої цінні книги головному предсідникові УНС Уляні Дячук і головному редакторові „Свободи" Зенонові Снилику та скоро вони будуть тут в продажу. Він показує нам і можемо тримати в руках вперше український пашпорт, що його вже тепер урядові чинники отримують. Значить і це бажання вже стало дійсністю.

Імперіяльна...

(Закінчення зі стор. 2)

доктрина до російських меншин. Його вияснення до питань чи вони схочуть конфедерації, то відповідь була, що так, якщо зацікавлені у з'єднанні з Росією, то відповідь також була, що так. Однак ніхто не питав, що сталося б, якби не бажали собі ані першого, ані другого.

Беручи зміст інтерв'ю, як показник майбутніх взаємовідносин, можемо прийти до висновку, що нічого в Росії не змінилося. Однак є зміна у настанові Заходу, хоч вона тільки у малому засягу, але почалася переоцінка про дійсність, яку починає бачити Захід, а це, на нашу думку, є позитивним.

Проф. д-р мед. Я. Ганіткевич

(З нагоди 65-ліття від дня народження)

Приємно мені представити нашій медичній громаді та українському громадянству в діяспорі одного з визначних будівничих української медичної науки та ініціятора і першого голову відродженої Лікарської Комісії при НТШ у Львові проф. Ярослава Ганіткевича. Він очолив редакцію нашого біографічного довідника — книжку „Українські лікарі", що вийде у Львові цього літа. Ми йому безмежно вдячні за його знання і труд в цьому виданні. Проф. Я. Ганіткевич народився 9-го липня 1929 р. в місті Радехові на Львівщині в ремісничій сім'ї Володимира та Катерини (з роду Никонів) Ганіткевичів.

Середню освіту здобув у рідному Радехові, а в 1951 році закінчив лікувальний факультет Львівського Медичного Інституту. Після одержання диплому деякий час працював у сільській дільничній лікарні в селі Новий Витків Радехівського району (батьківщина і місце поховання співака Олександра Мишуги), а потім був прийнятий в аспірантуру при катедрі нормальної фізіології Львівського медичного інституту.

З 1952 р. почав викладницьку роботу — спочатку асистентом, пізніше доцентом і професором. В 1955 р. захистив кандидатську, а в 1968 р. — докторську дисертації.

Від 1956 р. працював асистентом і доцентом Івано-Франківського медичного інституту, а від 1971 р. — професором і керівником катедри фізіології людини і тварин, на біологічному факультеті Чернівецького університету.

Від 1981 р. працював у Львові в системі Академії Наук України, а від 1989 року — керівником лябораторії жовчокам'яної хвороби Львівського медичного інституту.

Проф. Я. Ганіткевич є автором понад 160 наукових праць, у тому числі трьох монографій, підручника, словника, а також ряду навчально-методичних видань. Підготовив 5 кандидатів наук.

Основний напрям його наукового пошуку — це фізіологія і патологія жовчовидільної системи, механізми розвитку та діягностика жовчокам'яної хвороби.

В роки посилення русифікації наукових установ і браку медичної літератури українською мовою опублікував українською мовою понад 25 наукових праць. Виклади для студентів, а також виступи на з'їздах і конференціях в Україні провадив завжди рідною

Проф. д-р Ярослав Ганіткевич

мовою. Це, а також незалежність у поглядах приносило йому немало труднощів, особливо у стосунках з партійними та адміністративними керівниками. До комуністичної партії не належав.

В часи відродження незалежности України виступає з доповідями з питань відродження української медицини і української медичної термінології, а також опублікував кільканадцять праць з історії української медицини, про забутих та репресованих українських лікарів і вчених.

З відродженням Наукового Товариства ім. Шевченка (НТШ) у Львові став одним із засновників і першим головою Лікарської Комісії НТШ та ініціятором видання і редактором Лікарського Збірника в 1993 р. В 1993-94 рр. зредагував нову працю — біографічний довідник українських лікарів західніх областей України до 1944 р.

Із його приватно-сімейного життя: він був одружений із товаришкою студій д-р Євгенією Бондар, донькою сільського вчителя із Берестейщини. Євгенія Бондар-Ганіткевич була лікарем-терапевтом, завідувачем відділу обласної лікарні, обласним гастроентерологом, кандидатом медичних наук. Як дружина була вірним другом і помічником, створювала домашній затишок та підтримувала його в хвилинах труднощів і зневіри.

Вони мали двоє дітей: сина Володимира, який тепер є кандидатом біологічних наук та працює біофізиком при Національній Академії Наук України в Києві, і доньку Ярославу — лікар-невропотолог у Львові, та четверо внуків.

В 1989 р. проф. Ганіткевич зазнав великої втрати, коли його вірна і незаступима дружина Євгенія померла після важкої хвороби. В цьому ми йому дуже співчуваємо та заохочуємо до дальшої науково-видавничої праці на добро української медичної науки та українського народу.

З нагоди його 65-ліття бажаємо йому доброго здоров'я та якнайкращих успіхів в його науковій і громадській праці.

Павло Пундій

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції "Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

ПОДЯКА

В суботу, 4-го червня 1994 р., з волі Всевишнього відійшла у вічність наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ, СЕСТРА, КУЗИНКА І ПРИЯТЕЛЬКА

СЛ. П.

ІРИНА-СТЕФАНІЯ КОВАЛЬЧИН з дому СВІТЕНКО

Цією скромною дорогою хочемо подякувати всім, хто й в якийнебудь спосіб старався улегшити покійній її останні дні життя, а нам наш біль по такій болючій втраті, і старалися в різний спосіб нас розрадити.

Щиро дякуємо о. Олегові Жовніровичеві — пароховї церкви св. Архистратига Михаїла у Філядельфії за єлеопомазання. Щиро дякуємо отцям: деканові-пароховї церкви Благовіщення Пресвятої Діви Марії Яковові Мельникові та д-ві Митратові Іванові Біланичеві за проведення всіх похоронних відправ та прощальні слова в церкві. Похоронному заведенню М. Насевича за гарне переведення похоронів, П. Длябозі і хористам, що збагатили своїм співом Службу Божу.

Невимовно вдячні другові Левові Футалі за зворушливе прощальне слово над могилою покійної, рівнож вдячні за прощальні слова на тризні, від земляків проф. Іванові Телюкові та Михайлові Майчукові від Відділу ООЧСУ у Філядельфії.

Дякуємо Любі Сілетській, голові ОЖ ООЧСУ, за зворушливі слова в часі Парастасу-Панахиди, від Відділу і Головної Управи, де покійна була довголітнім членом.

Дякуємо всім, що принесли безліч вінків і китиць квітів, а саме: Головній Управі Т-ва УПА в ЗСА, сватам: О. А. Диким, Л. Дикій, М.Брожина і іншим.

НА ПРЕС-ФОНД „НАЦІОНАЛЬНОЇ ТРИБУНИ" І „ШЛЯХУ ПЕРЕМОГИ" зложено: 1,075 дол.

Шановні жертводавці будуть поміщені в їх часописах.

НА МОЛОДЕЧИЙ ПЛАСТОВИЙ ЖУРНАЛ „ЮНАК". зложено: 1,000 дол.

НА МОЛОДЕЧИЙ ЖУРНАЛ СУМА „КРИЛАТІ" зложено: 685 дол., жертводавці будуть поміщені на сторінках „Національної Трибуни".

НА РАДІО-ПРОГРАМУ „НАШ ГОЛОС" у Філядельфії зложили: М. КОВАЛЬЧИН 150 дол. і Марія Сохор 50 дол.

НА „ЛІТОПИС УПА" М. Ковальчин, син Тарас і дочка Зеня Брожина, в пам'ять дружини і мами, зложили: 2,000 дол., рівнож на „Літопис УПА" 25 дол. зложили д-р Мирослав і Ірина Лабунька.

НА СЛУЖБИ БОЖІ:

пожертвували: З. і П. Завадович, І. і Р. Васюрко, М. С. Леськів, М. Леськів, Р. і А. Книгницькі, Р. Книгницька, І. і А. Беляс, І. Стерчо, О. Лукасевич, Б. і Х. Кульчицькі, Б. і Х. Сеник, Р. і Т. Сілетські, В. і М. Сівків, А.Тарнавська, Т.Рак, М. Білик, В. і М. Лесюк, Л. Сілетська, Б. Данківський, О. і М. Лупань, І. Шперналь, М. і І.Тимчук, О. і С. Борецькі, В. і Д. Ганкевич, А. Роспутько, З. Чорнобіль, Я. О. Іваськів, В. Петрів, Українсько-Американська Асс., А. Заброцька, Б. Риндич, Т. Ганушевська, Г. Утриско, М. Рущак, О. Яциник, д-р П. і А. Мірчук, Пласт (Курінь Чортополохи), д-р Б.Гнатюк, С. Гаврищ, О. Скибовська, Інж. М. і О. Нич, П. і М. Станько, Л. Люба ,І. Андрієвські, С. і Н. Фірко, М. Романенчук, О. і А. Дикий, М. Кавчак, Леся Дикий, Б. і М. Панчак, Я. і К. Росоля, А. і З. Процюк, М. Брожина, О. Дорога, М. Флюнт, А. і Г. Стахнів, М. і Л. Грицковян, д-р О. і І. Білик ,Р. і М. Ольховецькі, Е. Блавацька, М. Ковальчин, Тарас Ковальчин, Зеня і Евген Брожина і Ярослава Мельник — Клівленд (25 дол.), Л. і С. Світенко, Я. Федьків.

Висловлюємо нашу найщирішу подяку всім рідним, друзям, приятелям і знайомим, які брали участь у похоронних відправах, висловлювали різними дорогами співчуття, (а їх понад двісті) як рівнож тим що зійшлися в сороковий день в різних церквах, щоб пом'янути і помолитися за Царство Небесне покійної Ірини.

Залишені в смутку:
муж — МИХАЙЛО
дочка — ЗЕНЯ БРОЖИНА з мужем ЕВГЕНОМ
син — ТАРАС з дружиною ДАРКОЮ

Ділимося сумною вісткою з приятелями та знайомими, що 9-го липня ц.р. відійшов ненадійно у вічність, на 83-му році життя,

бл. п.

МИХАЙЛО ПИЛИПЧУК

уродженець села Стрілка на Збаражчині.

В глибокому жалі та смутку залишилися:
дружина — ПАВЛИНА
сини — Мирослав і
— МИХАЙЛО з родинами в Україні
кузинка — ДОРИС ГЛАДКИЙ в ЗСА

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою з приятелями і знайомими, що 7-го липня 1994 року в Чікаґо відійшла у вічність всім нам дорога

бл. п.

ТАНЯ КОТИК-СТЕПАНОВИЧ з ЯРОСЕВИЧІВ

родом із священичої родини в Галичині, вдова по св. п. д-рові Остапові Котик-Степановичу, довголітня урядничка Народньої Торгівлі у Львові та довголітній диктор Голосу Америки у Вашінґтоні.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в Чікаґо з церкви свв. Володимира і Ольги на цвинтар св. Миколая в суботу 9-го липня 1994 р.

Горем прибиті:
сестра — ІРЕНА ЯРОСЕВИЧ АНДЕРС
братова — ЯРОСЛАВА з ГЕРАСИМОВИЧІВ ЯРОСЕВИЧ
сестрінки — ЕРИКА ЯН
— АННА-МАРІЯ КОСТА з мужем і сином
братаниця — ІРЕНА ЯРОСЕВИЧ
кузени — ЛЮБА СОНЕВИЦЬКА
— д-р ЮРІЙ СОНЕВИЦЬКИЙ з дружиною ІРЕНОЮ і синами
Родини: [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] та близька і дальша рідня в Америці та Україні.

Просимо про молитви за спокій душі покійної, а [illegible] пожертви на музей Остапа і Нестора [illegible] в Стрию безпосередньо, або на окреме конто в банку „Самопоміч" в Ню Йорку.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСО „Тризуб" — першун мейджор дивізії Юнайтед Сакер Ліґи Пенсильванії

Перша дружина УСО „Тризуб" у Філядельфії успішно закінчила футбольний сезон 1993-1994 року, здобуваючи чемпіонат найвищої дивізії Юнайтед Сакер Ліґи Пенсильванії з рекордовим числом здобутих воріт. Королем стрільців став Ігор Доценко, який стрілив 23 воріт.

На початку сезону управа „Тризуба" вирішила спровадити з України студентів-змагунів з метою, щоб вони грали в дружині і вивчали англійську мову і щоб могли успішно здати „Сат" іспит і тим самим дістати право вступити до американських університетів.

У цьому сезоні в першій дружині грали чотири змагуни-студенти: Ігор Доценко і Юрій Федорченко з Києва, Сергій Данів з Калуша і Андрій Сапуга зі Стрия.

Цей започаткований експеримент виявився дуже успішним як на грищі, так і в науці. Два змагуни здали „Сат" іспити і вже у вересні ц.р. починають науку, дістavши футбольну стипендію: Ігор Доценко у Вейк Форест університеті і Юрій Федорченко у Ля Саль університеті.

Управа „Тризуба" робить уже заходи, щоб двох змагунів, які відходять, доповнити новими змагунами — студентами з України.

Перша команда „Тризуба" виступала в сезоні у такому складі: Ю. Федорченко, Б. Суліван, Р. Мекарті, Д. Карді, С. Данів, І. Доценко, А. Сапуга, Д. Креґ, Я. Монтаґ, С. Форостяк, Ю. Рой, М. Петерзон, М. Діянджельо, М. Петракіс.

Резерва „Тризуба" здобула третє місце — трьома точками позаду першого (ігор 18, точок 26:10, воріт 49:23).

Табеля Мейджор дивізії

	ігри	точки	ворота
УСО „Тризуб"	16	28:4	87:17
Джерман Ганґеріянс	16	22:10	42:20
Данубія	16	22:10	48:27
Ерцґебірґи	16	21:11	40:22
Баєрн	16	19:13	43:30
Фенікс	16	15:17	24:35
Копа	16	7:25	23:61
Амеріка	16	6:26	21:80
Ланкестер	16	4:28	15:44

Менаджером першої дружини і резерви „Тризуба" був Михайло Юрчак, а тренером Юрій Монтаґ.

Ярко Козак

ФУТБОЛЬНІ ТУРНІРИ УКРАЇНСЬКОГО ФЕСТИВАЛЮ

Голмделі, 18-го червня. — Тут на спортовій площі Ґарден Стейт Артс Центру успішно пройшли ігри футбольного турніру жуночих і чоловічих дружин, в яких взяли участь шість дружин.

Змагання футбольного турніру чоловічих дружин розпочалися о 9-ій годині ранку, з яких суддювали Володимир Гивель і Михайло Сергіїв. В першій зустрічі збірна юнаків і старших фуболістів „Ч. Січі" перемогла І дружину „Ч. Січі" вислідом 4:1.

У чергових змаганнях дружина „Рух", у складі якої виступало багато футболістів клюбу Пассейк „Спортсфрендс", перемогла УСК Ню Йорк вислідом 4:2. В 3-ій рунді ігор турніру збірна „Ч. Січі" зустріла футболістів „Руху", з якими закінчила ремісовим вислідом 2:2. В дальшому ході турніру І дружина „Ч. Січі" перемогла УСК Ню Йорк 4:2. В останній зустрічі в цій групі збірна юнаків і старших футболістів „Ч. Січі" перемогла високим вислідом УСК Ню Йорк 7:2. З огляду на змагання світових першостей Ірляндія — Італія на стадіоні „Джаєнтс" в Ратефорді, куди поїхало ряд футболістів учасників звітового турніру, за спільною згодою усталено місце в показнику табелі ігор турніру на підставі відбутих змагань круговою системою.

Трофеї, клюбовий та індивідуальні, за перше місце вручено збірній „Ч. Січі" (5:1 точок і 13:3 відношення голів), клюбові трофеї за друге і третє місця були вручені відповідно дружині „Рух" (4:2 точки, 7:5 голів) і І дружині „Ч. Січі" (3:3 точок, 6:4 голів). Трофей за здобуття найбільше ґолів вручено футболістові А. Ширвинові (збірна „Ч. Січі", який здобув на своє конто 8 ґолів. Трофей найкращого воротаря турніру здобув М. Хамуляк) „Ч. Січ". Крім згаданих дуже добре заграли у збірній „Ч. Січі" юнаки Дам'ян Колодій і Марко Лянґе-Вацлавський з юнацької дружини „Ч. Січі". Обидва доказали, що вже можуть виступати у складі І дружини.

В жіночій групі відбулося два змагання, в яких виступали Гілсайд, Амерікенс і „Ч. Січ". Здобувши дві перемоги 2:0 і 1:0, трофей першунок здобула дружина „Ч. Січі", трофей за друге місце вручено дружині „Амерікенс". Найкращими змагунками в дружині „Ч. Січі" були Оксана Паливода і Адріяна Гординська.

Дебют жіночих дружин у спортовій програмі Українського Фестивалю випав вдало — численні глядачі вперше мали можливість побачити футболісток в акції, які не дуже різнилися від ігор чоловічих дружин.

Як і в минулих багатьох роках, спортову програму підготував і провів О. Твардовський.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

Болгарія-Україна — 1:1

Напередодні виїзду на світовий чемпіонат до ЗСА, 3-го червня ц.р. футбольна репрезентація Болгарії відбула в Софії товариську зустріч з футбольною репрезентацією України. Цим змаганням приглядалося 15,000 любителів футболу, палких прихильників збірної Болгарії. До перерви господарі вели 1:0, що його здобув Сіраков. Після відпочинку в другій половині Сак вирівняв вислід 1:1 і при цьому стані закінчилася ця зустріч. Ще перед кінцем збірна України могла вийти вперед, однак порожні ворота перестрілив Шкапенко.

Склад збірної України: Тяпушкін, Лужний, Божснар, Дірявка, Попов, Ковалець, Шматоваленко, Максимов, Михайленко, Шкапенко, Леоненко, Скаченко.

Збірна Болгарії: Ніколов, Кременлієв, Киряков, Іванов, Цвєтанов, Хубнєв, Ілієв, Янков, Герогієв, Валков, Йорданов, Андонов, Стоїчков, Іотов, Лечков, Генчев, Сіраков, Александров, Борімиров, Міхтарський.

„Малороси" в репрезентації Росії

В той час як найкращі тренери в Україні підготовляють репрезентацію України на футбольні першості Европи, відбіркові ігри, яких розпічнуться восени цього року, російські футбольні чиновники викрали з України покірних футболістів-малоросів, які тепер виступають у складі збірної Росії на стадіонах ЗСА. В цій групі футболістів, що їх в Україні любителі цього спорту назвали (і то слушно) зрадниками, знайшлися такі вихованці українського футболу: Віктор Онопко, Владислав Тернавський, Ілля Цимбаляр, Юрій Никифоров, Сергій Юран і Олег Саленко. Російські злодії не обмежилися тільки до наших малоросів. Вони зуміли викрасти кращі таланти теж з інших, тепер самостійних країн: Сергія Горлуковича з Білорусі, Валерія Карпіна з Естонії, Омарі Тетрадзе з Грузії й інших.

Треба сумніватися чи ці футбольні „юди" осягнуть бажану мету, наживу і славу. Дивно теж, що на це дивиться крізь пальці Міжнародна Футбольна Федерація (ФІФА).

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

СТЕФАНІЯ ЧАПЛИНСЬКА член УНС Відд. 430-го Т-ва „Дністер" у Філядельфії, Па., померла 29-го березня 1994 р. на 55-му році життя. Нар. 1939 року у Львові, Україна. Членом УНС стала 1977 року. Залишила у смутку мужа Богдана, дочок Ренату і Лідію. Похорон відбувся 5-го квітня 1994 року на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі у Філядельфії, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Микола Пришляк, секр.

ДЖОЗЕФІНА МАРУСИН член УНС Відд. 237-го Т-ва ім. Святого Духа в Честері, Па. померла 8-го березня 1994 року на 97-му році життя. Нар. 28-го березня 1896 року в Европі. Членом УНС стала 1944 року. Залишила у смутку дочку Миртл Марусин. Похорон відбувся 12-го березня 1994 року на цвинтарі Лови Крофт в Линвуд, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Бетті Паньків, секр.

ГАЛИНА ІРЕНА ВИГІННИЙ член УНС Відд. 301-го Т-ва ім. Дмитра Вітовського в Чикаґо, Ілл. померла 16-го березня 1994 року на 68-му році життя. Нар. 1926 року в Україні. Членом УНС стала 1959 року. Залишила у смутку мужа Мирослава, дочок Марію і Софію з родинами, та дальшу родину в ЗСА і в Україні. Похорон відбувся 16-го березня 1994 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Петро Врублівський, секр.

ВОЛОДИМИР МАСЮК член УНС Відд. 216-го в Філядельфії, Па. помер 20-го лютого, 1994 року на 87-му році життя. Нар. 1906 року в Яворові, Україна. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку дружину Наталію, сина Юрія, синову Христину, доню Лесю з мужем Юрієм Раковським, внуків Ігоря, Олега, Романа і Нестора Масюків з дружинами, та Левка і Софійку Раковських; братів Василя, Мирона і Ярослава з дружинами та сестру Галю Масюк. Похорон відбувся 26-го лютого 1994 року на укр. кат. цвинтарі Пресв. Діви Марії в Елкінс Парк, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Одежинський, секр.

✻ ПРАЦЯ ✻

ПОШУКУЄМО
жінку українку до опіки малої дитини в Брукліні, Ню Йорк.
(718) 243-1925

ПОШУКУЮ
жінку до опіки трьох дітей, двоє шкільного віку, та до легкої домашньої праці. За інформаціями прошу телефонувати на число:
(201) 635-7481
після 7-ої веч.